

DE OORSPRONG VAN DE MENS

Discussie-avond 11 December 1956.

Op deze avond zullen we dan een discussie houden over de oorsprong van de mens. En dat wil dus zeggen, dat wij zullen trachten om redelijk en logisch na te gaan, wat de oorsprong van de mens kan zijn.

Verder wil ik er U op wijzen, dat ofschoon hetgeen wij naar voren brengen gebaseerd is op ernstige studie en waarnemingen in tijd en ruimte, er toch punten blijven, die voor ons ook niet geheel te belichten zijn. Wat ik U vanavond voorzet, is een reeks van feiten en theoriën. De punten, die daarin voor U onaanvaardbaar zijn, zult U misschien willen noteren. Dan kunnen we daar later op terugkomen.

Dat we niet alles weten, dat zult U hopenlijk willen begrijpen. Dat we alle moeite hebben gedaan - en niet alleen voor deze lezing - om te weten te komen, waar de oorsprong van de mens ligt en van het menselijke, dat zult U waarschijnlijk ook kunnen begrijpen. En wanneer wij zoeken naar het ontstaan van de mens, dan is het eerste punt, dat ons opvalt, dit: Mens is een zeer rekbare term.

Wanneer men het op zuiver stoffelijke waarden laat slaan, dan kan er door een gebrek aan geestelijke en redelijke capaciteiten, toch geestelijk en psychologisch gezien, in sommige gevallen weer niet van mens worden gesproken. Omgekeerd hebben wij in vele wezens menselijke eigenschappen en kwaliteiten erkend, die geheel niet de gestalte hebben, die men op aarde met mens-zijn vereenzelvigd. Laat ik dus beginnen met U mijn formulering van "mens" voor te leggen, opdat hierover althans geen misverstanden kunnen ontstaan.

Met het woord "mens" duiden wij aan een entiteit, die een moreel bewustzijn bezit, dus onderscheid kent tussen goed en kwaad. Die verder beschikt over voldoende capaciteiten om niet slechts de wereld in verband met zichzelf, maar ook zichzelf in verband met de wereld te beschouwen. Hiervoor moet dus degen, die zich de titel mens waardig toont, in staat zijn om als een soort buitenstaander te oordelen over zijn eigen verhouding met de wereld.

En dan een laatste punt: wij menen - wij, dat is een groep, die dit heeft onderzocht - dat mens-zijn verder inhoudt een bewustzijn, dat verder reikt dan één wereld. Wij willen daar aanvoelen voor accepteren, maar aan het wezen mens is - voor zover ons gebleken is - inhaerent, dat dit wezen zich bewust is van mogelijke andere bestaanstoestanden.

In dit geval ligt de oorsprong van de mens zeer ver terug. Voordat de aarde leven droeg, voordat op aarde zelfs de eerste proteïnen ontstonden, waren er reeds in het Al verschillende ontwikkelde rassen, die allen de titel mens verdienden. Dat deze rassen klaarblijkelijk in de overleveringen van de mensheid later een rol spelen - hetzij onder de naam van duivel of engel - maakt voor ons toch nog niet een groot verschil uit. Alle kwalificaties voor de titel mens zijn aanwezig.

Opvallend is, dat al deze oude en oorspronkelijke rassen beschavingen kennen, waarbij een zeker religieus denken, uiteindelijk overgaand in een esoterisch denken, aanwezig blijkt. Deze wezens zijn soms in staat tot ruimtevaart, en mogelijkwijze - ofschoon niet bewijsbaar - zijn het hun landingen, die op aarde de legende over bovennatuurlijke wezens in het leven hebben geroepen. Zeker is, dat vele van deze rassen sindsdien zijn ondergegaan.

Op aarde vinden wij de stoffelijke oorsprong natuurlijk in de eerste cel. Want vandaaruit ontwikkelt zich langzaam maar zeker het leven, zien wij de eerste celdelingen plaats vinden, verder het eerste meer-cellige wezen en op de duur het zeedier, de plant op het land, het dier op het land; en dan schemert in de verte de eerste mensheid. Ik zeg: schemert in de verte. Want ofschoon deze voorvaders van Uw eigen ras zeker reeds vele kenmerken bezitten, die aan de mens doen denken, mogen zij niet worden gezien als mensen. Zij hebben n.l. niet het vermogen om hun eigen verhouding tot de wereld te beoordelen. Zij leven, maar zij beleven eigenlijk nog niet.

In de tijd, dat deze eerste mensen leven, zijn er andere rassen op aarde, die tijdelijk tot een hoogtepunt komen. Enkele daarvan wil ik U noemen. Bepaalde kleine knaagdieren en enkele insectenrassen. Ook bij deze ontstaat op een bepaald oogenblik een zodanig individueel bewustzijn, dat - zij het ook, dat hun beschavingsvorm van de menselijke nog zeer verschilt - toch van een menselijk bewustzijn in deze wezens sprake is. De goddelijke vonk, waardoor de mens zich onttrekt aan de samenhang der natuur en zich beoordelend daar tegenover stelt, is ook hier aanwezig.

In de beschouwingen van vele mensen horen wij dan spreken over de oerrassen. Men spreekt over de Hyperboreeërs, men noemt verschillende andere takken en komt tenslotte terecht in de Atlantische periode. Maar ook hier lijkt het mij eerst nodig om de maatstaf aan te leggen. In het Hyperborees tijdperk zijn zeer zeker een aantal rassen aanwezig, die het mens-zijn zeer benaderen. Maar waar een groot gedeelte van hun leven door drift wordt geleid en niet door een bewustzijn, eigen keuze of redenering, zou ik hier niet gaarne het praedicaat mens toekennen. Voorvaders van de mensheid, ja. Mensen in de volle zin des woords, neen.

In het hele gebied van de huidige Stille Oceaan, in de huidige Archipel, vinden wij wezens, die naar het menselijke streven. Maar altijd ontbreekt er iets. We vinden er giganten, reuzen. Wezens, wier grootte tussen de 2 en 3 meter belooft. Wat bouw betreft doen ze denken aan grote mensen, ofschoon ze bepaalde apachtige eigenschappen ook bezitten. Maar ze zijn niet in staat hun eigen handelingen tegenover een ander te beoordelen. Zij kennen slechts hun eigen welzijn. Het feit, dat zij over een primitieve technologie beschikken, dat ze steden bouwen en een religie kennen, is voor mij niet voldoende om hen hier waarlijk mensen te noemen. Het is de oorsprong van de mens, zeker. Maar die oorsprong ligt niet bij het ras der meesters - deze wrede reuzen. Die oorsprong ligt juist aan de tegenovergestelde kant. De verschrompelde pyg-mee-achtige figuren van de oerbewoners streven eerder naar het menselijke dan de bezitters der beschaving. Deze primitieven komen door hun lijden het mens-zijn meer nabij.

Te spreken over de daarop volgende periode zou betekenen herhalen, wat al zo vaak gezegd is; herhalen ook, wat ik hier opmerkte: Er ontbreekt altijd nog iets. Pas tegen de periode, dat Atlantis gaat opbloeien - en nu spreek ik niet alleen over het fabelachtig eilandenrijk, maar over een cultuurperiode, die wij bij gebrek aan beter de Atlantische noemen - vinden wij mensdom. Dit mensdom beperkt zich tot kleine groepen. Dat is begrijpelijk. Er hebben zich in de loop der tijden priesters - of beter gezegd magiërs - gevormd. Zij zijn het, die kenbare uitingen van geesten oproepen. Zij zijn het, die de eerste primitieve instrumenten bespelen: aarden trommels, holle boomstammen. In de roes van het zelf-geschapen rythme, in het oplaaieren van de ongebreidelde drang der natuur, vinden zij voor het eerst voor een oogenblik de afstand van zichzelf. Verloren in de roes zien ze gelijktijdig als buitenstaander het gebeuren, dat plaats vindt, en oordelen over zichzelf zowel als over de anderen.

Dat hun god, hun geloof, hun andere wereld, eigenlijk een spiegelbeeld is van de wereld, die zij kennen, is n.i. geen hinderpaal.

Er is een bewustzijn van andere werelden. Ja, zij splitsen zelfs het niet-zienbare in verschillende gebieden. Dat de voorstelling daarvan niet juist is, soeit. Maar dat het weten daaromtrent bestaat en het leven wordt opgebouwd in de overtuiging van een voortbestaan, is voor mij een punt, dat telt. Hier komen wij dus aan de oorsprong van de mens. De mens, die ontstaat, doordat het dierlijk bewustzijn een plotselinge, door uiterlijke omstandigheden veroorzaakte wijziging ondergaat. Uit de roes wordt het verschil tussen mens en dier geboren.

Vandaaruit gaat dan de beschaving verder. En beschaving betekent eigenaardig genoeg niet manieren, huizen en techniek, maar de moed om te lijden en de kracht om naar een verdrijven van het lijden te streven.

Wanneer Atlantis eenmaal zijn eerste periode heeft volbracht, wanneer uit de boerenbeschaving de handelsbeschaving komt, de eerste ruilhandel op aarde, die rationeel is, hebben wij te maken met het oerbeeld van elk land en elke beschaving en elke cultuur. Zeker is het niet de geïdealiseerde wereld, die later een Grieks schrijver van dit rijk zal maken. Het is een wereld, die door de ruilhandel - en dus een onderling contact - komt tot een onderlinge samenwerking, die doelbewust en volledig geschiedten in staat is menselijke waarden steeds scherper te omschrijven en te bezien.

De priesters groeien mee. De priesters zijn in deze beschaving niet meer alleen de middelaars, die de boven-natuur in het natuurlijke projecteren, maar zij worden tot de arbiters, de eigenlijke beoordelers en leiders van alle handels-procedures, van alle reizen en ontdekkingsstochten. Volgt op de handel de krijgsheer, die het gewin mogelijk maakt, zo is ook hier de priester nog steeds machtig. En wanneer de eerste koning wordt gekozen, de eerste vorst op deze wereld, dan is dit een priestervorst.

Op het ogenblik zijn er nog priestervorsten. Op het ogenblik is het nog zo, dat de zeden van het land, ja zelfs de krijgsgebruiken, voor een groot gedeelte worden bepaald door de religieuze opvattingen van de mensen. Mij dunkt, hier vinden wij de oorspronkelijke mens. Maar alleen hierover te spreken is niet voldoende. Met deze korte schets geef ik U weliswaar aan, wat zich historisch al zo heeft afgespeeld, maar noodgedwongen zijn er andere punten, die evenzeer onze beschouwing waard zijn en die dit onderwerp toch wel verhelderen.

Ik zeg nogmaals, de stoffelijke ontwikkelingen, och, die laat ik rusten. Dat mutatie op mutatie uiteindelijk de vorm mens scheidt in het stoffelijke, is begrijpelijk. Dat die vorm door geestelijke noodzaken wordt beheerst, lijkt mij ook op zijn minst genomen zeer aanvaardbaar voor U allen. Wat minder aanvaardbaar is, is de geest, die zich in die mens uit, of - misschien nog scherper gezegd - de drijfveer, die in de muterende vorm zekere eigenschappen op deze wijze ontwikkelde.

De rassen, die zijn gestorven - ik heb ze zo even genoemd - die vreemde rassen ver van hier op planeten, die al lang, heel lang niets meer zijn dan een ijzige steen, een bal in de ruimte, of misschien een vonk vuur in de kern van de zon - deze rassen bestonden zeker niet alleen uit geestelijk volwassenen, geestelijk rijpen. Hun wereld was er een, die zoals elke mensen-wereld bestond uit een afwisseling van vreugde en smart, een voortdurend geprikkeld worden door begeren en angst en een stoffelijk denkbeeld, een stoffelijke vormgeving zelfs voor de meest geestelijke waarden.

Het is logisch - vanuit geestelijk standpunt althans - en bewijsbaar, dat geesten van deze andere planeten, die nog door begeerten gebonden waren, gingen zoeken naar een mogelijkheid tot stoffelijke beleving. Ja, dan kijkt hier de reïncarnatie-theorie om de hoek. Ik kan er niets aan doen. Ons onderzoek wijst het zo uit.

Wanneer deze geesten zoeken naar een vorm, dan is het begrijpelijk, dat zij in de eerste tijd zullen zoeken naar een vormwereld, die overeenkomst vertoont met de hunne. Dat dit niet zo makkelijk in getal voorkomt,

is duidelijk. De veelheid van condities is zodanig, de veelheid van levensmogelijkheden eveneens, dat een absolute duplicatie van omstandigheden wel uitgesloten mag worden geacht. Toch komt een deel van hen op deze wereld en vindt in deze wereld gestalten, die - zij het dan niet in hun vorm - toch in ander opzicht voldoen aan de eis. Zij kennen angst en begeren. Zij kennen reeds een zekere roes. En een roes is een ontvluchting van het leed, een kunstmatige vergroting van schijnbare vreugde.

Zo zijn het deze geesten, die zich thans in het primitieve ras trachten te vestigen. Op gevaar af, dat U mij een sprookjesverteller vindt, zou ik hierbij nog het volgende - eveneens ons feitelijk bekende - willen noemen:

In deze ontwikkeling zijn er een aantal geesten, die zoeken naar een persoonlijkheidsuitdrukking. Dezen zijn het, die voeren tot de mutatie "mens". Ook in vorm.

Een ander gedeelte neemt genoegen met de roes en de lusten. Dezen zijn de voorvaders van alle simiaanse rassen, alle apen. Deze apen zullen overigens later nog een keer een rol spelen, wanneer een zekere mutatie reversie mogelijk maakt, dus de laagstaande overblijfselen van sommige mensenstammen en simiaanse rassen. Kijkt U maar eens naar de tegenwoordige apen. Kan de chimpansee niet net zo verstandig en bevallig met de mens flirten als menige vrouw? En kan de gorilla zich niet gedragen als een gebelgde huisheer, die noch pantoffels noch maaltijd op het juiste ogenblik vindt klaarstaan? Het is maar een opmerking. Maar de overeenkomst is soms onloochenbaar.

Er zijn mensapen, die eigenlijk een mens zijn, gezien in een lachspiegel. Ook geestelijk. Want in de plaats van het overleg komt de sluwe begeerte. In plaats van het streven naar de toekomst is er het ogenblikbeleving, dat steeds weer geneigd is onder te gaan in roes. Dat nu in een afgrond van leed is verzonken en het volgend ogenblik een overgrote vreugde kan kennen. Ja, deze aapachtigen dus zijn met de mens - zij het verre - verwant. Maar ze zijn niet zijn voorvaders.

De geesten echter, die streven naar een positieve beleving, hebben zoals elke mens middelen tot zelfuitdrukking nodig. Een mens, die zichzelf niet kan uiten, verliest op de duur zijn richting, zijn doel, zijn werkelijke levenswaarden, zijn levenswaardering. Het resultaat is dan ook, dat deze mens tot het dierlijke terugvalt. Maar wanneer een geest een zelfuiting zoekt op lange termijn met een gesteld doel, dan zal ze trachten alles dienstbaar te maken aan deze toekomstige ontwikkeling. Is het een wonder, dat onder deze geestelijke stimulans bepaalde mutatievormen een veel grotere weerstand blijken te hebben, ja, een veel sterkere drang tot zelfbehoud dan andere en oudere vormen?

De mens wordt gedreven door een geest, die een doel heeft. Dat is een onomstotelijke waarheid. De geest, die een doel heeft, vormt zich een werktuig in de hoop dat doel te kunnen volbrengen. Wat dat doel precies is, weten we niet, dat kan ik U er meteen wel bij vertellen. Maar wij nemen aan, dat het is het bereiken van een evenwicht, waardoor vreugde en smart volledig binnen de beheersing van het ik vallen, en volledig contact met de gehele wereld mogelijk wordt naar eigen verkiezing, zonder grenzen. Of dit alles is, durf ik niet te zeggen.

Wanneer ik zo spreek over deze mensen, deze werktuigen, die gevormd zijn als uitdrukking van een geestelijke behoefte, die in zich draagt de drie waarden, die in het Al kenbaar zijn, n.l. de onmiddellijke kracht (de ziel), het bewustzijn (de geest) en het lichaam of wel de materiële uiting van beide vorige waarden, zijn dezen op zichzelf middel tot een doel. En sprekende over de oorsprong van de mens moeten we spreken over de oorsprong van zijn leven, zijn werken, vooral van zijn werkelijk streven.

Practisch vanaf de eerste dagen, dat er mensen op aarde waren, zijn er wat ik zou willen noemen genootschappen geweest. In het begin heetten ze zeker niet zo, en waren het in de eerste plaats belangengemeen-

schappen, die veroorzaakt werden door een gezamenlijke behoefte aan bovennatuurlijke contacten. Later werden het meer wetenschappelijke groepen; de groepen, die een weten overleverden aan degenen, die in staat waren dit weten te bevatten. Op de duur vinden we een soort van broederschap of gemeenschap, die wij thans kennen onder de naam "Witte Broederschap."

Die bestaat uit stoffelijke mensen, en heus niet de edele figuren, die U zich misschien voorstelt. Er zijn ook duiveldansers bij, wezens met een lage schedel en een brede kaak, hoge jukbeenderen, gehuld in mantels van slecht-gelooide dierenvelen. Maar goed, zij hebben zich een doel gesteld: de mensheid - voor zover zij die overzien - te leiden door hun wetten. Zij begrijpen, dat er bepaalde dingen zijn, die de mens niet zonder meer in handen gegeven kunnen worden. Je kunt wel weten, dat vuur te beheersen is, maar die beheersing zou schadelijk zijn voor een mens, die zichzelf niet kan beheersen. Dus kan het vuur eerst worden gegeven aan een mensheid op het ogenblik, dat die mensheid ook het vuur aanvaardt en bewaken kan.

De geketende Prometheus speelt in de wordingsgeschiedenis van de mens dan ook wel degelijk een rol. Want vanaf het ogenblik, dat enkelen van deze nog stoffelijke leiders der mensheid aan die mensheid gaven verstreken, die niet meer behoren tot het dierlijke, wanneer de mens leert werktuigen te hanteren - ook al zijn het maar stenen en stokken - wanneer de mens leert het vuur te gebruiken, dan is een nieuwe era aangebroken, een nieuwe ontwikkeling van de stoffelijke mogelijkheden. Niet meer de natuurlijke aanpassing van het lichaam van de mens aan de omgeving, maar de kunstmatige aanpassing van de omgeving aan de behoeften van het lichaam van de mens, daar gaat het nu naar toe.

Degeen, die dit geeft, is daarvoor mede verantwoordelijk. De krachten, die er toe hebben bijgedragen, dat de mens deze kennis verwierf, zijn mede verantwoordelijk. Zo wordt een verantwoording aanvaard door machten in stof en geest. Zij geven steeds meer van hun weten. Een weten, dat geput wordt uit de cosmos. Want het vuur en de beheersing van het vuur hebben lang bestaan, voordat er een aarde was. Zoals heel veel dingen, die U thans nieuw noemt, oud en vergeten zijn in andere delen van het Al. Maar het feit, dat ge deze dingen kunt gebruiken, legt een zware verantwoording op aan degenen, die leiding geven.

Zo zien we de volgende fase van het mens-zijn: een geestelijke leiding met stoffelijke uitvoerders tegenover de massa. De massa ontwikkelt pas het individueel besef. De leiders hebben het individuele standpunt reeds overwonnen en denken reeds in een verantwoordelijkheid voor en tegenover anderen. Juist doordat enkelen verantwoording dragen, wordt het mogelijk, dat elke eenling, elk wezen, dat binnen die mensheid bezield wordt, voor zichzelf in staat is oordelen te vormen, mogelijkheden voor zichzelf te verschaffen, ja op de duur zijn eigen wezen steeds zekerder en juister uit te drukken.

Het milieu verandert. Ook dat hoort bij de wording van de mens, bij het ontstaan van de mens zelfs. Op het ogenblik, dat de mens in staat is - dat de wordende mens misschien in staat is - veranderingen aan te brengen in zijn omgeving, zodat zijn eigen feilen worden gecompenseerd door deze veranderingen, is hij oppermachtig op aarde. Wat meer is, vanaf dit ogenblik muteert de mens in verhouding zeer langzaam. Zijn geestelijke ontwikkeling en bewustwording zijn van meer belang dan zijn zuiver lichamelijke. Hij wordt steeds minder gehard, steeds minder sterk, maar hij ontwikkelt een steeds groter geheugen, steeds snellere en betere reflexen, vooral denkreflexen.

De mens ontwikkelt zich tot redelijk wezen. Voordat de mens redelijk was, kon hij mens zijn. Vanaf het ogenblik, dat hij redelijk denkt en overlegt, dat hij verantwoording draagt voor zijn eigen daden, is onomstotelijk een ieder binnen het ras mens.

Dan moet ik natuurlijk eerst nog even - afsluitende het tweede deel van mijn betoogje - vertellen, dat op de duur mensen geestelijke vrijheid vonden en dus niet meer behoefte hadden aan een zo concrete belichaming, als U op het ogenblik nog bezit. Hierdoor wordt boven de wereld van deze aardse mensheid een wereld geschapen met een menselijk bewustzijn, een menselijk vermogen tot vreugde en lijden, ook menselijk gericht streven. Een wereld, die verbonden is met de mensheid en zich toch reeds enigszins vrij kan maken van beperkingen. Zo ontstaat naast het onmiddellijk leiderschap van vreemden het leiderschap van wat ik zou willen noemen "eigen" geesten. Geesten, die mens geweest zijn op aarde. Wezens, die alle lijden van de mens begrijpen, maar ook steeds meer gaan overzien het werkelijk doel van hun bestaan. Zo wordt de groep van de Broederschap sterker, maar uit zij zich op meer verschillende manieren.

Op de duur vinden wij dan de mensheid, zoals zij op het ogenblik bestaat, in een tweeledig bestreven, het negatieve en het positieve. Het negatief bestreven: egoïstische zelferkenning en wereld-ontkenning. Het positieve: een wereld-erkenning met een zelfnegatie, waarbij het ik wordt gezien als deel van de wereld, of beter misschien: deel van het Al.

Het is deze laatste richting, die o.i. op de duur zal leiden tot de verwerkelijking van het doel mens te zijn, ja, van alle vormgeving, een vormgeving, die binnen het menselijk begripvlak valt. En zo geloven wij, dat en uit Uw wereld en uit de onze de krachten geboren worden, die het begrip mens voor Uw wereld zullen onttrekken aan het stoffelijke.

Dan hebben we een derde deel. Want hoe kan er op aarde een mens ontstaan, een vorm, die aanvaardbaar is voor een menselijke geest, wanneer er geen andere krachten zijn, die ingrijpen? Het is heel aardig om vast te stellen, dat in water met zout en een zekere radio-activiteit onder bepaalde temperatuurs- en stralingsomstandigheden chemische bindingen kunnen ontstaan, die half-levend zijn. Het is misschien buitengewoon interessant te vervolgen, dat een volgende versterkte stralingsimpuls de eerste maakt tot onafhankelijk levende wezens en dat deze wezens al zeer snel uiteenvallen in jagers en gejaagden. Maar dat zegt ons weinig. Want welke invloed regelt deze straling?

O, een eruptie, waar de zon bij betrokken is, uitstekend. Een kleine eruptie, want anders was er geen aarde meer. Maar een eruptie, sterk genoeg om deze aarde te doordrenken met meer dan normaal harde stralen.

Er moet iets zijn, dat dit regelt. De mens kan niet zo maar spontaan ontstaan zijn en evenmin kan zijn huidige vorm op deze wereld spontaan gemuteerd zijn. Of wij ons nu bezighouden met alle stellingen, die door een Mendel, of wat dat betreft door een Darwin zijn gesteld, we zullen nooit tot een werkelijke oplossing komen. Want hier wordt aangenomen een redelijk verloop.

Maar de rede juist toont ons in de verschillende fasen van het menselijk zijn, zelfs heden ten dage, dat juist aan het menselijke het redelijk element meer vreemd is dan aan de natuur, omdat de mens door zijn redelijke vermogens zich aan wetmatigheden kan onttrekken, die door ieder ander zonder meer worden aanvaard. Het proces mag niet gezien worden als een automatisch gebeuren, dat uit de een of andere grote schakelkast misschien door God wordt geleid, of - nog mooier - voortkomt uit een Al, dat op de een of andere onbekende manier zichzelf tot stand bracht. Er moeten krachten zijn. En deze krachten moeten ver liggen boven het vlak van het menselijke, zoals wij dit zien.

Om een zon zodanig te prikkelen, dat zij leven baart op een planeet, wil niet alleen zeggen: de beheersing hebben over een van de meest actieve materies op de wereld of in het Al; het wil bovendien zeggen: miljoenen, honderden miljoenen jaren vooruitzien. Wij stellen op grond van onze ervaringen, dat dit gebeurd is door wetende wezens. Wezens, die misschien wel geen god zijn, maar die dan toch het Goddelijke voor ons zeer dicht benaderen.

Dat deze wezens bestaan, hebben wij kunnen aantonen. Dat zij voor het ontstaan van de mensheid aansprakelijk zijn, is voor ons niet te bewijzen, maar gezien onze ervaringen het meest aannemelijk. Wanneer deze wezens dus de eerste vorm scheppen, moet er in hen reeds een bewustzijn aanwezig zijn omtrent de uiteindelijke mogelijkheden.

Dan valt ons op, dat de natuur zeer eigenaardige dingen doet. Want de natuur brengt juist die wezens voort, die passen in de tijd, die zich kunnen handhaven onder omstandigheden, die thans ondenkbaar zijn. Sauriërs, badend in lauw-warme moerassen, in meren, die verwarmd werden door onderaardse bronnen. En ze gingen door zwaveldampen heen en verschillende gassen, door de aarde uitgestoten, wat voor de tegenwoordige mens eenvoudig ondenkbaar zou zijn. Daar zou men zelfs met de meeste van Uw verdedigingsmiddelen toch niet tegenop kunnen. Daar zou men aan ten onder gaan.

Die wezens gaan net zolang voort, tot zij door hun grote lichamen de wegen hebben geschapen en de mogelijkheden voor de kleinere dieren om zich te ontwikkelen. We zien, dat heel veel dieren, die op het ogenblik behoren tot de grotere viervoeters b.v. hun voorvaders in miniatuur hadden. Die waren veel kleiner. Zij waren het, die in de tijd der Sauriërs leefden als een soort van parasieten haast op deze grootse bouwwerken der natuur.

Ik heb vaak de stelling horen poneren, dat een Sauriër dom is. Ik zou dat graag tegenspreken. Wel waren er geheel andere functie-verdelingen in deze lichamen. Maar b.v. de ichthyosaurus en de vreemde vogel van een vroegere tijd hadden twee centra van gedachten: één bij de schedel, de tweede gelegen tamelijk laag in de ruggegraat.

Dan kunnen we ze wel allemaal gaan opnoemen, al die grote Sauriërs. We kunnen ook de viervoeters gaan opnoemen, die langzaam maar zeker hun taak overnemen. Eén ding is zeker, dat op het ogenblik, dat de Sauriër zijn taak vervuld heeft en overgaat van het betrekkelijk vredige type naar het verscheurende en verslindende type, er niet alleen een decimering ontstaat van deze grote dieren maar ook een toenemende onvruchtbaarheid, waarbij deze onvruchtbaarheid tenslotte de oorzaak wordt van zijn ondergang. En dat zien we voor vele grote tussenvormen later. Maar wat er overblijft, is steeds weer dienstbaar aan het andere, kleinere leven. Opvallend.

Opvallender is misschien nog, dat al deze wezens voor de mens een grote betekenis krijgen. Het zijn de roofdieren, die hem dwingen tot een georganiseerd verzet. De gemeenschappelijke jacht - of die nu gemaakt wordt op een kudde oerossen of de holenbeer, de sabeltijger, maakt weinig uit - maar de gezamenlijke jacht, noodzakelijk in die dagen voor een redelijke buit, dwingt hem tot een gemeenschapsvorming, niet meer als zuiver militair doel, maar op de duur als ideëel doel. Die ontwikkeling wordt hem opgelegd.

De paringsdrang: in zijn primitieve tijden voor de mens niet alleen de oorzaak, dat hij andere mensen ontmoette, maar leidend tot groepsvergaderingen van zodanige omvang, dat zelfs de onbegrijpende menigte in de prae-menselijke tijd zich van haar eigen macht flauw bewust werd.

Altijd weer dringt de natuur bepaalde gemeenschappen tot een steeds sterkere opbouw van gemeenschappelijke samenleving, weten, enz. Zij doet dit door kracht en kracht-onthouding: de vergroting van potentie en het doen wegvallen van potentie. Natuurlijke vijanden spelen er wel een rol bij, maar nooit een beslissende.

Zouden wij kunnen aannemen, dat de mensheid is ontstaan, zonder dat ook hier leidende krachten hebben ingegrepen en voor de mens de meest bruikbare paden hebben gebaad door middel van andere wezens, die zeker nog niet mens waren of zelfs maar naar een menselijke vorm konden toegroeien? Zo kom ik dan tot de conclusie, - een theorie, maar een, die m.i. houdbaar is - dat er bepaalde krachten hebben bestaan, ver boven

de mens staande in vermogen en begrip, die vooruitziende de mogelijkheden op een wijze, die voor ons onvoorstelbaar is, juist deze vorm van het menselijk wezen hebben doen ontstaan en geperfectioneerd, totdat de geest naar een individuele uiting zoekende op bewust vlak in de materie uiteindelijk lichaam na lichaam vrij ging maken van deze al te strenge gemeenschapsband, opgelegd door het Hoog Vermogen.

Ja, wat rest me dan nog te vertellen? Ik heb al verteld, dat het mij verstandig lijkt de zuiver materiële wording wat bijkomstig te behandelen. Maar dat doe ik niet, omdat ik ze onbelangrijk vind. Ik doe dit alleen, omdat ik meen, dat die materie U meer dan voldoende bekend is. Om dezelfde reden heb ik de vroegere volkeren ook wat oppervlakkig behandeld. Wanneer U nu meent, dat U ogenblikkelijk al een paar vragen wilt stellen, moogt U dat natuurlijk doen.

x U heeft daarnet gezegd, dat nog vóór de aanwezigheid van de proteïnen, dus nog voordat ze bestonden, er al reeds menselijke rassen waren. Als ik dat vergelijk met wat wij nu zijn als mens of als dier, wezens, stoffelijk opgebouwd uit proteïnen, dan zou ik graag van U een toelichting willen hebben, hoe wij ons dan moeten voorstellen, dat er vóór de tijd van de proteïnen reeds mensen waren.

- Op aarde. Dat is eigenlijk heel simpel. In de tijd, dat ze in China al vuurwerk maakten en buskruit kenden, waren er nog krijgers in Germanië, die eenvoudig hun spies in het vuur hardden, omdat ze geen begrip hadden van smeedwerk of andere mogelijkheden. Dat wil zeggen, dat verschillende trappen van ontwikkeling kunnen bestaan in verschillende delen van de wereld. Dus zoveel te meer ook in het Al. Hiermee heb ik dus gewezen op het feit, dat - althans vanuit ons standpunt - grote tijdsverschillen liggen tussen de ontwikkeling in dit en dat deel van het Al. Is het nu duidelijk geworden?

x Ik kan mij voorstellen, dat er cosmisch gesproken grote tijdsverschillen zijn. Maar ik kan mij niet best voorstellen, dat er stoffelijk gesproken iets anders aanwezig is geweest, dat dan niet berustte op de structuur van de proteïnen.

- In de eerste plaats nogmaals: ik heb gezegd "op aarde". Waar mee ik dus het gebied, waar de proteïne nog niet gevormd was, wel zeer nauwkeurig definiëerde. Dat wil dus ook zeggen, dat het hele verdere deel van de ruimte - en dat is heus groot genoeg - dus eventueel wel proteïne zou kunnen kennen. Maar mag ik er op wijzen, dat er ook andere stofwisselingssystemen mogelijk zijn dan hier op aarde bestaan, en dat deze ook andere oerstructuren zullen moeten kennen dan de door U gekende halflevende vorm der proteïne. Want denkt U nu b.v. eens aan een omzetting, die berust op ammoniak en koolstof. Dat kan ook. Er zijn heel veel levensmogelijkheden. Het is chemisch bewijsbaar - zelfs met de middelen, die U hier op aarde heeft - dat er stofwisselingssystemen kunnen bestaan, die elkaar voortdurend aanvullen, waarbij dus een dierlijk leven en een plantengroei tegenover elkaar een voortdurend evenwicht in atmosfeer zouden betekenen. En dan is het ook bewijsbaar, dat - gezien de stoffen, die uitgewisseld en opgenomen worden - de bouwstoffen van de lichamen andere zullen moeten zijn en daarmee dus ook de oerstructuur van het lichaam ook verschillend moet zijn. Maar ja, dat zou ons terugvoeren naar een vroegere lezing, waarbij dit eigenlijk maar zeer oppervlakkig ter sprake is gekomen, n.l. de lezing over ruimtevaart en haar mogelijkheden.

x U zei: Uit de roes wordt het verschil tussen mens en dier geboren. Wilt U dat toelichten?

- De roes is een opzweeping van begeren en het vervullen van het begeren in een onwerkelijkheidswereld. Kunt U dat met me eens zijn?

x Dat laatste is me nog niet duidelijk.

Een opzweven van het begeren en een vervulling van het begeren maar in een niet feitelijke toestand, dus niet reëel in een niet-werkelijke wereld. Wat is nu het grote verschil tussen de mens en het dier? Dat de mens leeft in een wereld, die niet reëel is en het dier wel. De mens leeft in een wereld, die door zijn eigen gedachten wordt aangevuld en gedeeltelijk vervormd. Het dier kent alleen zijn eigen wezen en de reacties van de natuur daarop, evenzoo als zijn eigen behoeften. Het kent niet de mogelijkheid, dat een wereld anders zou zijn. Dus om het even toe te lichten: wanneer een mens droomt, droomt hij over het algemeen over onwerkelijke dingen, hoe reëel ze mogen lijken op het ogenblik. Maar het dier reproduceert in zijn droom voortdurend een gekende realiteit. Dat is het verschil. De roes leidt tot het kennen van een wereld, die niet reëel is (een mens is een vlinder b.v.). Wordt dit niet reëel zijn van die wereld gerealiseerd, dan wordt het menselijke dus geboren uit de roes. Het is dus a.h.w. een bepaalde fase, die optreedt in de persoonlijke ontwikkeling naar een zeker bewustzijnsvlak.

- x Mag ik dan dit nog even vragen: we hebben vroeger ook al gehoord, dat de mensvorm ontwikkeld is uit een beest.
- Ja, natuurlijk.
- x En er is toen één naam genoemd. Kunt U dat nog even toelichten? U weet misschien op welk beest ik doel.
- Nou, dat zou ik zo niet weten op het ogenblik; Dus vertel het maar even. Dat is het gemakkelijkste, dan hoef ik het niet na te zoeken.
- x Hoe heet het ras, dat ontstond na de Hyperboreeërs?
- De Lemuren. Dat is ook eigenlijk weer een misverstand. Want er zijn een heleboel richtingen, die nemen aan, dat je hebt: eerst de Hyperboreeërs, dan de Lemuren en dan de Atlantiërs. Maar dat is eigenlijk helemaal niet waar. Want de ontwikkeling van de Hyperboreeërs gaat grotendeels parallel met de ontwikkeling van de Lemuren. En er is een groot verschil tussen de ontwikkeling van de Hyperboreeërs en die van de Lemuren. Kijk eens, de Lemuur is een waterdier een amphibie op de duur, een kikkerachtig wezen, dat zich eerst in bochten van de kust al een gemeenschapsleven aanschaft, zoals de robben en de zeeleeuwen, enz. nu ook nog doen. Vandaaruit komt hij in zijn amphibisch bestaan op de duur tot een steeds meer op land leven en bouwt zo deze gemeenschap daar uit. Dat zijn de aanbidders van de lichtende zuilen geweest, de Lemuren. U vraagt nu, hoe dit samenhangt met de ontwikkeling van de mensheid?
- x Ja, waarom die en geen andere?
- Dat is heel eenvoudig. Omdat de Hyperboreeërs door hun onderdrukking eigenlijk en door de eigenaardige vorm van hun cultuur en beschaving niet de vrijheid vonden - tenminste in de slavenrassen - om te communiceren met de goden. Terwijl de Lemuren dus dit contact wel vonden op een tijdstip, dat er eigenlijk nog niet eens sprake was van een scherp persoonlijk bewustzijn. En dat wilde dus zeggen, dat de Lemuren voor de geestelijke ontwikkeling een tijdlang belangrijker waren. Maar het is eigenaardig, dat b.v. bepaalde Hyperboreese eigenschappen nog in sommige autochtone rassen leven. Zo in de Australische rassen, in bepaalde delen van Polynesische rassen en ook b.v. in het Zuiden van Afrika, de Bosjesman. In de Pygmeë vinden we er ook nog iets van terug. Daar staat tegenover, dat de Lemuur over het algemeen slanker en anders groeit, op de duur een meer perfecte vormontwikkeling geeft. Daarbij ongetwijfeld delen van de Hyperboreese stammen tijdelijk opnemend, maar toch een zeer aparte ontwikkeling vormend en zo voor zich de mogelijkheid scheppend om de Atlanten voort te brengen. Want de Atlanten zijn een voortzetting van de Lemuren, een rasvoortzetting, maar met een zeer sterke

verandering van ras-eigenschappen. Dat hangt o.a. samen met veranderingen in de ademhalingsorganen en bepaalde zenuwknooppunten. Dus een verandering van het zenuwstelsel, laten we het zo maar zeggen.

Maar nu is er toch nog een misverstand tussen U en mij. Want U hebt gesproken over dat ras Lemuren, terwijl mijn vraag doelde: Hoe is de ontwikkeling gegaan, de fysiologische ontwikkeling van de amphibie-Lemuur naar de eerste mensvorm.

O, ja, goed, dan moeten we daar toch maar op ingaan. U moet weten, dat ik n.l. aan deze groepen, naar ik meen, zeven lezingen heb gewijd. Dus dat is heel wat. Maar goed, dan herhalen we dat.

De groep leeft, geleid door de omstandigheden, op de duur in de ondiepe gebieden van baaien, dus hoofdzakelijk kustbochten, en in een tijd, dat er geen sprake is van stranden, zoals U die thans kent, maar van grote kustmoerassen. Dat is punt 1. Hierbij verplaatst zich het meest begeerde voedsel naar de ondiepere terreinen, om aan de grote verteringen, die deze primitieve Lemuren maakten, zich te onttrekken. Dit betekent, dat men om voedsel te verwerven ófwel moet gaan verhuizen, dan wel verder moet trekken in het ondiepe gebied. In het ondiepe gebied kan men op de duur niet meer leven zonder....ja....hoe moet ik dat zeggen...zonder zich boven het eigen element geheel te verheffen. Daar begint het mee.

De lucht is in die tijd nog heel wat vochtrijker dan tegenwoordig. Zo kan een groot gedeelte van de omzetting van de benodigde levenselementen uit water toch nog wel plaats vinden, maar beperkt. Er vindt dus een uitbreiding van de oorspronkelijke ademhalingsorganen plaats. Gelijkzeitig echter vraagt de voortbeweging in het ondiepe moeras een reeks van handigheden, die met het oorspronkelijk lichaam niet meer te verwerkelyken zijn. En zo zien we dus vlakken zich ontwikkelen aan het lichaam, die het best platte vinnen genoemd kunnen worden. Vandaar dat ik sprak over robben ter vergelijking.

Vanaf dat ogenblik wordt het dus vanwege het voedsel steeds belangrijker om dat te blijven zoeken boven de waterspiegel. Men kan dit op de duur een hele tijd, maar keert toch nog in zijn element terug. Tot er een ogenblik komt, waarop blijkt, dat men met voldoende vochtigheid en door zich zo nu en dan eens in een ondiepe poel te baden ook kan voortbestaan op een vaste bodem. En dat daar nog meer begeerlijk voedsel is. Dus voedseldrift is de eerste stimulans voor een biologische verandering.

Nu moet U zich verder voorstellen, dat die omgeving ook verandert. En dat wil zeggen, dat voor die Lemuren dat bad nog wel bereikbaar is en dat er nog wel veel waterdamp is, maar dat hij toch steeds meer voor zijn bewegingen moet komen tot een landbeweging. En zo ontwikkelt hij daarvoor organen, die steeds meer en meer gespecialiseerd zijn. Dus dat is een logische reeks van ontwikkelingen en mutaties, biologisch gezien.

Nu komt er verder een voortdurende aanpassing aan de verandering van de aarde. Het gaat niet in een korte tijd. Die Lemurische periode neemt ook de nodige duizenden jaren in beslag. Gelijkzeitig beginnen de geslachten iets langer te leven. Oorspronkelijk was die levensduur heel kort. Tenminste in verhouding tot een mensenleven. Laten we zeggen een jaar of zeven, acht. Dat leven wordt langer. Dat is ook begrijpelyk. Want door de grotere tochten, die gemaakt worden en het meer perfecte voedsel, dat aanwezig is, is het voor het voortbestaan van het ras wel erg gewichtig, dat elke kleine groep voldoende nakomelingen kan hebben, voordat de oude individuen uitsterven. Ook hieraan past de natuur zich aan. Maar nu hebben we ondertussen al een wezen gekregen, dat zich

bewegen kan op het land, zij het dan ook in erg moerassig land. Dat boven de waterspiegel kan ademen, zij het dat een groot gedeelte daarvan huidademing is. En dat zich verder door een langere levensduur en het voortbrengen van een betrekkelijk talrijk nageslacht een voortbestaan kan bezorgen. Dan hebt U daar de kern voor de eerste beschaving en de eerste maatschappij.

Want hoe verder men op het land komt, hoe meer het samenwerken noodzakelijk wordt om voldoende voedsel en bescherming te vinden. Dit betekent, dat zich een meer uitgebreide gebaren- en klankentaal gaat vormen. De klanktaal is zeer primitief. Daaruit vloeit weer voort, dat op de duur bepaalde impulsen en ideeën kunnen worden meegedeeld. Hierdoor ontstaat een geleid worden, waarbij niet alleen meer het volgen maar ook het begrijpen een rol speelt. Dat kunt U bij sommige viervoeters heden ten dage nog zien. Daaruit volgt dus weer een aanpassing niet meer alleen aan de omgeving en de behoeften, maar ook aan de gedachten, dus de primitieve doelstellingen.

Deze primitieve doelstellingen leiden tot het aanvoelen van vermogens en krachten, - zegt U maar telepatisch, dat is een aardige uitdrukking daarvoor, al is ze niet helemaal juist - en men komt in contact met hogere krachten. En wanneer U nu eens kijkt, wat een mens kan doen met een huisdier, hoe hij een wild dier op de duur helemaal heeft veranderd in kwaliteiten, in eigenschappen, in bouw, dan kunt U zich misschien ook indenken, dat een geestelijk bewustzijn, dat eenmaal vat krijgt op een dergelijke ontwikkeling, in staat is een drang te scheppen, die niet helemaal meer strookt met de omgeving en daardoor een mutatie noodzakelijk maakt, wil er aan de drang en aan de eis van de omgeving worden beantwoord.

Nu, dan wordt het vandaaruit, zou ik zeggen, betrekkelijk redelijk begrijpbaar. Want veranderingen in temperatuur, in vochtigheidsgehalte van de lucht, blijken nu - waar reeds bepaalde aan de natuur ik wil niet zeggen vijandige, maar toch onttrokken tendenzen in deze groep ontwikkeld zijn - de mogelijkheid te scheppen tot verdere biologische verandering. En deze biologische verandering blijkt verder tamelijk selectief. Dat wil zeggen, dat juist individuen met zekere genetische eigenschappen door de gemeenschap bevoordeeld worden boven anderen en anderen worden uitgeroeid of uitgestoten. Primitief misschien, maar soms bij sommige stammen van de mensen op het ogenblik nog in gebruik.

Hierdoor ontstaat dus een selectie en bij deze rasseselectie wordt de mutatievorm in een bepaalde richting gedrongen. Waar niet het eigen bewustzijn hier de selectie bepaalt maar een van boven opgelegde drang, is deze selectie niet een behoud van het oude maar het zoeken van een steeds in een nieuwe richting liggende ontwikkeling. Nu heb ik het zo kort mogelijk gedaan; ik hoop, dat het voldoende is.

.-.-.-.-.-.

Z E L F R E S P E C T .

Mijzelf achten is een moeilijke zaak. Heel de wereld kan mij achten, want de wereld kent niet al mijn kleine feilen, zoals ik die zelve ken. Om zelfrespect te hebben, mijzelf werkelijk te kunnen achten, moet ik iets hebben om mij op te verheffen, mij op te beroepen. En op dat, wat ik ben, kan ik mij nooit verheffen. Daarop kan ik mij nooit beroepen, wanneer ik zeggen wil tot de wereld: "Zie, ik ben waardig." Dat gaat eenvoudig niet. Om zelfrespect te winnen zal ik moeten trachten iets te betekenen, werkelijk te betekenen buiten mij.

Dat is een moeilijke zaak. Want hoe kan ik - wanneer ik mijn persoonlijkheid aan de wereld opleg - werkelijk iets betekenen voor die wereld? Wanneer ik mijn wezen uithreid tot de wereld, de hele wereld overkoepel, maar haar niet wil begrijpen en aanvaarden, dan kan ik mijzelf wel verheffen, ik kan mijzelf aanbidden, maar ik kan mijzelf niet respecteren. Want ik weet, dat ik een god ben met voeten van klei, een wankel god. Het enige, dat ik kan doen - wil ik werkelijk mijn zelfrespect winnen en verdienen, is trachten dat te zijn, wat ik zijn kan. Niet verder grijpend dan mijn bekwaamheden reiken, vertrouwend op grotere krachten en niet slechts op mijzelf.

In nederigheid en aanvaarding van het leven ligt de bron van het ware zelfrespect. Wanneer je weet, dat je heel de wereld kunt aanvaarden, dat je heel het Al kunt aanvaarden in je kleinheid, en dat je de last kunt dragen van bewustzijn, die het je oplegt, dat is een reden om jezelf te respecteren.

Zelfrespect. Simpele waan van eigen wezen,
die voor daden steeds verbleekt,
wordt tot nieuw ervaren, een kracht,
die uit mijn wezen spreekt
en in mij nieuwe krachten wekt.
Zo word ik in mijzelf gesterkt
door wat ik uit het Al aanvaard
en win mijn zelfrespect,
omdat ik in mijn ware aard
als deel van 't Al door 't leven ga
en niet in simpele waan
eenzaam op eigen voeten sta.

Eenheid met het Al, geloof, vertrouwen. Vertrouwen in de mensheid, al wordt het ook duizend keer beschaamd. Geloof in God, ook al is het soms moeilijk Zijn daden, Zijn wetten te begrijpen en te aanvaarden. Nederigheid, omdat je weet, hoe onwetend je bent. Dat zijn punten, die leiden tot een kennen van jezelf in ware gedaante. En dan kun je pas voor jezelf achten, wat je doet. Want elke daad, die je eerlijk stelt uit deze kleine bekwaamheid, is een bereiking, iets, waarin je kunt opgaan. Iets, dat je zegt: "Nu heb je niet voor niets geleefd. Want krachtens je wezen en uit de kracht van je wezen heb je wat voortgebracht."

Wonderlijke wereld. Zelfrespect lijkt wel eens eenzaam zijn. Maar toch de eenzaamheid is het, die het zelfrespect doet ondergaan. Die maakt het tot een bitterheid, iets wat van buitenaf bestaat en wat je binnen niet in je draagt.

Zelfrespect ligt in de eenheid. Wij kunnen onszelf respecteren, wanneer wij weten, dat de grote kracht des levens ook in ons woont. Wij kunnen onszelf respecteren, wanneer wij weten, dat wij in staat zijn de zorgen van de wereld mede te dragen. Wij kunnen onszelf respecteren, wanneer wij kunnen offeren, wanneer wij in staat zijn ons kleine ik achter te stellen bij anderen. En dan vinden wij de oplossing van het hele raadsel van het zijn, de oplossing van alle vragen omtrent zelfachting of niet-achting.

Eén is het Al en één is alle kracht,
Het leven is een schijn, die voor een ogenblik
als fonkelende wijn het oog bekoort, de zinnen streelt.
Dat is de Kracht, het Licht, dat in de bokaal toch speelt,
dát blijft de werkelijkheid. Het andere is een stille waan,
waarin het ik verglijdt.
Het Licht is deel van mij, 'k ben deel van deze Kracht.
't Is daarom, dat ik eerst het Licht, doch dan mijzelve acht.

Ook in U is het Licht, zoals het in ons allen is. Ommetwille van het Licht acht ik U. Ommetwille van het Licht, dat in mij woont, moet ik mijzelve achten. Ik heb eerbied voor mijzelve en voor wat ik doe. Niet omdat mijn daden zo groot zijn, maar omdat het daden zijn, die geboren worden uit mijn eerlijk streven naar het Licht; en de kracht voor deze daden voortkomt uit het Licht, dat mij deze krachten schenkt.

In een geloof en een overtuiging vind je je zelfrespect, hoe meer je een God vindt. In het leven vind je je zelfrespect, wanneer je leert jezelf te ontkennen en de rechten van anderen te erkennen als groter dan je eigene. Zelfrespect is ware nederigheid.

Mijne vrienden, daarmee gaan wij afscheid van U nemen voor deze avond. Het onderwerp heb ik belicht zo goed als ik dat kan. Maar het is zeer moeilijk om te vertellen, wat zelfrespect is. Moeilijker nog misschien, hoe je het wint en behoudt.

Voor mij berust dit alles in een geloof en in een aanvaarding van een grote Kracht, die ik niet omschrijven durf. Het weten deel te zijn van een cosmos en in deze cosmos mijn eigen taak te vervullen zo goed als ik kan, dat is voor mij de bron van zelfrespect.

Vrienden, moge het zelfrespect in ware zin ook Uw deel zijn.

.....

N.B. Door bijzondere omstandigheden zijn wij genoodzaakt het aantal pagina's van onze publicaties te beperken en in verband daarmee hebben wij van alle beschikbare ruimte gebruikgemaakt; niettemin is de inhoud van het gepubliceerde volledig hetgeen op de bijeenkomsten is gegeven.

De redactie-commissie.